

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5. Vtrum non baptizatus possit baptizare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

pizans tenet sub peccato mortali seruire rium ecclesie; quod non ita intelligas, ut cuiuslibet ceremonie omnino sit peccatum mortale. Similiter si laicus solemniter baptizare presumeret, a mortali non excusaretur, sed ubi absque solemnitate baptizaret, & contemptus atque presumpcio deessent extra necessitatis articulum (pura quia credunt se bene facere) mortale peccatum non videtur Innocentius III. a ueniali etiam peccato excusare eum qui credens se bene facere, baptizauit seipsum. Dicit enim in eadem articulo, extra de baptismo & eius effectu, de Iudæo in mortis articulo baptizante seipsum, si tamen continuo decessisset ad patriam proximam euolasset.

Ex quo loco arguuntur sumitur magnum, quod si error commissus circa baptismum sit tantus ac talis, ut tollat baptismum, qualis est error baptizantis seipsum, excusatur non solum a mortali, sed etiam a ueniali propter conditionem persone, alioquin non esset uerum, quod statim ad patriam euolasset multo magis opinio ignorantis se bene facere, excusabit a mortali baptizantem seruatis substantialibus, & errantem solum in hoc, quod necessitatis articulo non arctatur.

Nec uerba Auctoris hic docent oppositum; quoniam baptismi effectus plenus impeditur ex peccato ueniali. Peccans enim uenialiter dum baptizatur, nec omnis poena, nec omnis culpa remissionem adipiscitur: quamuis gratiam consequatur.

Posset quoque dici, quod Auctor de presumentibus, & non de simpliciter facientibus intelligitur.

Libra 1.1. post meo no 7.

marum habente, uel ab aliquo uice eius: hoc tamen non requiritur in articulo necessitatis, in quo potest mulier baptizare.

AD TERTIUM dicendum, quod in generatione carnali masculus & femina operantur secundum uirtutem propria nature; & ideo femina non potest esse principium generationis d actiuum, sed passiuum tantum: sed in generatione spiritali neuter operatur in uirtute propria, sed instrumentaliter tantum per uirtutem Christi: & ideo eodem modo potest uir, & mulier in casu necessitatis baptizare. Si tamen mulier etiam extracatum necessitatis baptizaret, non esset rebaptizandus: sicut & de laico dictum est: peccaret tamen ipsa baptizans, & alii qui ad hoc cooperarentur, uel baptismum ab ea suscipiendo, uel ei baptizandum aliquem offerendo.

ARTICVLVS V.

Utrum non baptizatus, possit sacramentum baptismi conferre.

AD QVINTUM sic proceditur. Videtur, quod ille qui non est baptizatus, non possit sacramentum baptismi conferre. Nullus enim dat quod non habet: sed non baptizatus non habet sacramentum baptismi, ergo non potest ipsum conferre.

2 Præ. Sacramentum baptismi confert aliquis, in quantum est minister ecclesie: sed ille qui non est baptizatus, nullo modo pertinet ad ecclesiam, scilicet nec re, nec sacramento. ergo non potest sacramentum baptismi conferre.

3 Præ. Maius est sacramentum conferre, quam suscipere: sed non baptizatus non potest alia sacramenta suscipere. ergo multo minus potest aliquid sacramentum conferre.

SED CONTRA est, quod Isidorus dicit, Romanus pontifex non hominem iudicat, qui baptizat, sed spiritum Dei subministrare gratiam baptismi, licet paganus sit qui baptizat: sed ille qui est baptizatus, non dicitur paganus. ergo etiam non baptizatus potest conferre sacramentum baptismi.

RESPON. Dicendum, quod hanc questionem Augustinus determinatam reliquit. Dicit enim in secundo contra epistolam Parmeniani: Hæc quidem alia questio est, utrum & ab his, qui nunquam fuerunt christiani, possit baptismus dari; nec aliquid temere inde affirmandum est, sine auctoritate tanti concilii, * quan-

tum tante rei sufficit. Postmodum uero per ecclesiam determinatum est, quod non baptizati, siue sint Iudæi siue pagani, possunt sacramentum baptismi conferre, dum modo in forma ecclesie baptizent. unde Nicolaus Papa respondet, de cons. dist. 4. ad consularia Bulgar. c. 3. A quodam Iudæo nescitis, utrum christiano an pagano, multos in patria uestra afferitis baptizatos, & quid inde sit agendum, consulitis. Hi profecto si in nomine Trinitatis baptizati sunt, rebaptizari non debent: si autem forma Ecclesie non fuerit obseruata, sacramentum baptismi non confertur: & sic intelligendum est quod Gregorius secundo scribit Bonifacio episcopo, Quos a paganis baptizatos esse asseruisti. si ecclesie forma non seruata, ut de nouo baptizetis in nomine Trinitatis, mandamus. Et huius ratio est, quia sicut ex parte materiae, quantum ad necessitatem sacramenti, sufficit quicumque aqua, ita etiam sufficit ex parte ministri quicumque homo, & ideo etiam non baptizatus, in articulo necessitatis baptizare potest, ut sic duo non baptizati semel uicem baptizent, dum prius unus baptizaret alium: & postea baptizaretur ab eodem, & consequeretur uterque non solum sacramentum, sed et rem sacramenti. Si uero extra articulum necessitatis hoc fieret, uterque grauius peccaret, scilicet baptizans & baptizatus, & per hoc impediretur baptismi effectus, licet non tolleretur ipsum sacramentum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod homo baptizans adhibet tantum modo ministerium exterius: sed Christus est qui interius baptizat, qui potest uti omnibus hominibus ad quodcumque uoluerit. & ideo non baptizati possunt baptizare, quia, ut Nicolaus papa dicit, baptismus non est illorum, scilicet baptizantium, sed eius, scilicet Christi.

AD SECUNDUM Dicendum, quod ille qui non est baptizatus, quamuis non pertineat ad ecclesiam re uel sacramento, potest tamen ad eam pertinere intentione & similitudine actus, in quantum scilicet intendit facere quod facit ecclesia, & formam ecclesie seruat in baptizando, & sic operatur ut minister Christi, qui uirtutem suam non alligauit baptizatis, sicut nec etiam sacramentis.

AD TERTIUM Dicendum, quod alia sacramenta non sunt tantæ necessitatis, sicut baptismus. Et ideo magis conceditur quod non baptizatus possit baptizare, quam quod possit alia sacramenta suscipere.

ARTICVLVS VI.

Utrum plures possint simul unum baptizare.

AD SEXTUM sic proceditur. Videtur, quod plures possint simul unum baptizare.

E In multitudine enim continetur unum, sed non conuertitur. unde uidetur quod quicquid potest facere unus, possint facere multi, & non e conuerso, sicut multi trahunt nauem, quam unus trahere non possit: sed unus homo potest baptizare: ergo & plures possunt simul unum baptizare.

2 Præ. Difficilius est quod unum agens agat in plura, quam quod plures agentes agant simul

De cons. dist. 4. c. 3. A quodam Iudæo.

Hæc de c. 6. sc. di. 4. cap. Quos pagani.

De cons. dist. 4. c. 3. A quodam Iudæo.

Suber questio. sexagesima septima. articulum sextum.

Titulus ut sonat. In corpore articuli est una distinctio de forma, qua plures simul baptizantes possunt uti.

Altera est: Nos te baptizamus. Altera est, ut uterque dicat, Ego te baptizo. Et primo examinatur, & respondetur questio iuxta primam formam: secundo iuxta secundam. Quoad primam recitatur opinio una, dicentium non ualere baptismum, si plures dicant, Nos te baptizamus: quia

Referat 1. baptismum, nec omnis poena, nec omnis culpa remissionem adipiscitur: quamuis gratiam consequatur.

Posset quoque dici, quod Auctor de presumentibus, & non de simpliciter facientibus intelligitur.

Libra 1.1. post meo no 7.

Alia, cons. di.